

ղեցւոյ և Մզգի նախնի սրբազան Հայր
և բարենախանձ ու պանծալի քաջարանց
շաւիղներէ՝ ՚ի կորուստ անուան Հայ
Մզգութեան :

Պատենն նամակի Արդուինոյ Եպիսկոպոսին
Հայ Հռովմեականաց.

Վերապատիւ Տեառնդ խնդալ .

Օ Հռովմեական սրբազան զհրաման ՚ի
գործ դնել կամեցեալ մեր, ձեռնամուխ
լինիմք փանաքի գրութեամբս, իրազեկ
առնել Վերապատիւ Տեառնդ զսիրա-
տենչ հրաւերն Սրբազան Վրահանայա-
պետին մերոյ Պիոսի իններորդի, ՚ի տիե-
զերական յընդհանուր ժողովն. զորս
ունի գումարել ՚ի Հռովմ յամի հազար
ութ հարիւր վաթսուն իններորդի. և
յինն յամեան դեկտեմբերի, որպէս և
ծանուցանէ յիւր հրաւիրական տետ-
րակն :

Մէջ նոյն ինքն ծայրագոյն Վրահա-
նայապետիս կամելով տալ զհրաւերն և
միանգամայն սփռել զհրաւիրական տետ-
րակն ընդ ամենայն քրիստոնեայ եպիս-
կոպոսունս և առաջնորդս, մեզ պատ-
ուէր հրամանի տուեալ է ՚ի դիմաց իւ-
րոյ Ս ի հաւատութեան՝ զի ընծայեա-
ցուք իւրաքանչիւր Լալիսկոպոսաց և
Մաջնորդաց, և իշխանազուն աշխար-
հակնաց անգամ, որք գտանին մերոյ
թեմական վիճակին, թէ համազգի իցեն
և թէ օտարազգի : Մհա և մեք փութամք
զնորայն պատուէր կատարել, առ Վե-
րապատութիւնդ առաքելով զՆորին

Ծայրագոյն Վրահանայապետին զթուղթն
հրաւիրանաց՝ զիտալերէնն և զնորին հա-
րազատ զթարգմանութիւն ՚ի հայ բար-
բառ :

Սպասելով դարձի պատասխանին մնամք
սիրով Վերապատութեանդ

Խ. Ժ. Ա. Վ. Հալանեան Եպիսկ.

29 յունի. 1869

Արդվնոյ եւ այլն

Եպիսկոպոսարանէս :

Պատենն պատասխանոյ Առաջնորդին Կա-
րուց առ Գերապայծառն Արդվնոյ.

Վերապայծառ Տեառնդ խնդալ ՚ի Տէր.

Մյս օրերուս մեր անուան ուղղուած
հասցէիւ նամակ մը առինք, և ինչպէս տե-
ղէ մը եկած նամակը տէր եղողը կը բա-
նայ, այնպէս ալ մենք առանց ուսկից կամ
ինչ ըլլալը գիտնալու բացինք. բայց երբ
տեսանք որ Ձեր Վերապայծառութեան
ստորագրեալ յատուկ մէկ նամակաւը
Հռովմ ժողովին հրաւիրանաց հայերէն և
իտալերէն տետրակներն էին, և Հայե-
րէնին վրայի մակագիրը ՚ի Մալիսկոպոսաց
Լալիսկոպոսունս արեւեւածէս եկեղե-
ցեաց որք Մալիսկոպոսական Մթողոյն
հետ հաղորդակցութիւն չունին, էր
գրուած. այս օրինակ հրաւեր մը շար-
ժեց մեր զարմանքը երիւք աւելի. զի
նախ Լալիսկոպոսացն պատկառելի Մսի-
ճանին վիճակաւորելոց ըլլալուն մեզ վե-
րաբերութիւն չունէր : Լրկորդ հա-
ղորդակցութիւն չունենալիս յայտնի

եղած ատեն՝ հակառակ մակագրի տետրակներ մեզ կը հաղորդուէր թերևս Ղուբելոյն խօսքին հաստատութիւն է որ կըսէ, «Բանդի ղինչբաթին կայ և այլն», և երրորդ՝ մինչեւ բոլոր աշխարհի յայտնեալ ճշմարտութիւն մ'է, որ չեմ կարծեր թէ հռոմանգիտացած ըլլայ թէ մեք հայաստանեայցս Ղուբելական և ուղղափառ ս. Եկեղեցւոյ պաշտօնեայցս ունիմք մեզ Սրբազան Գլուխ մը՝ Ս. Զափառ Հայրապետ մը՝ ամենայն Հայոց Եկեղեցւոյ մը, որոյ իրաւասութեան ներքոյ միայն կը գտնուինք ի հոգեւորս, թողում ասել թէ () սմանեան հողի վըրայ գտնուողներս ունիմք նաև Ս. Պօլսոյ Ս. Պատրիարք մը. ուրեմն մեզ անդամացս որոշ որոշ հռոմէն ճանաչումը առանց մեր Ս. Գլխոյ ճանաչման՝ մեզի պատիւ չբերելէն զատ, մեր ս. Եկեղեցւոյ մեջ ունեցած՝ դասակարգութեանցս ալ ուրիշ կերպարանք մը կուտայ, զոր կը պատկառիմ ասել: Ուստի քանի որ իմ Սրբազան Գլուխէն՝ այն է Սուրբ Եղիշիմիայ Ս. Եհափառ և Սրբաշնորհ սուրբ Հայրապետէն չունիմ հրաւեր և հրաման մը, որ ի՛նչ որ Ս. Եհափառութենէ միայն կըլլան մեզ հայաստանեայցս Եկեղեցւոյ պաշտօնեից ամենայն հրաւերք և հրամանք ի պաշտօնե ուղղակի, և կամ՝ Երրորդ Ս. Եհափառութեան հրամանաւ ի Սրբազան պատրիարքէն Ս. Պօլսոյ. և քանի որ Ձեր Գերապայծառութենէն եկածը այսպէս չէր, բնական էր որ ընդունելութիւն չէր կրնար գտնու

մեզմէ, զորս ծանուցանել պարտք ինձ համարելով: ՍՆԱՄ Ձերումը Գերապայծառութեան բարեացակամ: 18 փետ. 1869 Գ. Վ. Առաջ, վիճակին Առաջնորդարան Հայոց Կարուց ի Կարս:

ՊԱՏՃԷՆ ՀՐԱՆԻՐԱԳՐԻ

Սրբազան Տեառն Պիոսի Թ. նախախնամութեամբն Աստուծոյ Քահանայապետի Առաքելական բողոքը առ ամենայն Եպիսկոպոսունս Արեւելածէս Եկեղեցեաց որք Առաքելապետական Արքունոյն ձեռնադրակցութիւն թուին:

Երեւելածէս Եկեղեցիներուն ամեն Եպիսկոպոսաց որք Ղուբելապետական Եթովպոյն հետ չունին հաղորդակցութիւն:
Պիոս Թ. Բահանայապետ:

Եստուածային Եկեղեցւոյն ծածուկ խորհրդովը առանց մեր կողմէն արդիւնք մը ունենալու, ելլելով այս բարձր Եթովպոյն ժառանգ երանելի Ղուբելապետին, որնոր Եստուած իրեն տրուած առանձնաշնորհութեանը համեմատ՝ հաստատուն և անսասանելի վէմն է, որուն վրայ Բրիտանոս իր եկեղեցին շինեց (սուրբ Գրիգոր Եկեղեցի. 500): Սեր վրայ դրուած բեռը կը ստիպէ զմեզ, որ աշխրեքիս ամեն կողմէ եղած քրիստոնէից վրայ մեր խնամքը տարածենք ու բոլորով սրտիւ բաղձանք ու ջանանք զամենքն ալ յորդորել ի գրկախառնութիւն հայրենի սիրոյ: Չենք